

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
קדושי העיר שארמאש הי"ד
שנהרגו עקר"ה ביום כ"ט אלול
ערב ראש השנה תש"ד
תנצב"ה

ראש השנה תשפ"ד

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אבדק"ק סאסרעגען

בס"ד, (שנה ב') גליון מס' 80

ראש השנה

עיקר התפילה צריכה להיות על ענייני הרוחניות

לְדוֹד ד' אוּרֵי יוֹשְׁעֵי

(תהילים כז, א)

הכיפורים", בודאי ניוושע ביום הכיפורים ונחתם לחיים טובים ולשלום.

וכן אפשר לפרש המשך הפרק (פסוק י) "כי אבי ואמי עזבוני וד' יאספני", שעל העניינים הגשמיים, חלק "אבי ואמי", איני נותן דעתי ותפילתי. אלא רק על העניינים הרוחניים, וד' יאספני". על זה תפילתי תמיד, כמו שאמר (בפסוק ד) "אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתי בבית ד' כל ימי חיי לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו", שכל התפילות והבקשות הם על ענייני הרוחניות!¹ (ח"ב רכז, רל)

איתא במדרש (מדרש תהילים כז, ג) "ד' אורי בראש השנה, וישעי ביום הכיפורים". ונראה לפרש על פי דברי השל"ה הק' (מס' ר"ה תורה אור ד"ה מי כמוך), כי ביום ראש השנה אין אנו שואלים צרכי הגוף כלל זולתי חיי הנפש על רוחניות, ואף הבקשות הגשמיות יהיו לצורך עבודת ד', וזהו שאנו אומרים "זכרנו לחיים וכו' למענך אלקים חיים", למענך ולא למעננו.

ובזה אפשר לפרש, "ד' אורי בראש השנה", אם התפילה בר"ה היא שנזכה לעבודת ד', שהשי"ת יהיה אורנו, אזי "וישעי ביום

על ידי תשובה מאהבה זדונות נהפכים לזכיות

לְמָה תוֹקְעִין וּמְרִיעִין כְּשֶׁהֵן יוֹשְׁבֵינָן וְתוֹקְעִין וּמְרִיעִין כְּשֶׁהֵן עוֹמְדִין, כְּדִי לְעַרְבֵב הַשְּׁטָן

(ראש השנה טז, א-ב)

פ"ה מכ"ג.

וזה הרמז שתוקעין "כשהן יושבין", כשהאדם עדיין צלול בישוב הדעת, מתוך אהבה, ואז על ידי התשובה זדונות נהפכים לזכיות. והשטן, בראותו זאת, ירא להזכיר חטאותיהם של ישראל, כי הכל יתהפך לזכיות.

הנה אמרו חז"ל (יומא פו, ב), שאם שב בתשובה מאהבה זדונות נעשים לזכיות, והטעם כי אם לא שב מחמת שנחלש כוחו, אלא בעודו בתוקפו באותו מקום וכו' (עיין רמב"ם פ"ב מהל' תשובה ה"א), הרי זו תשובה מתוך אהבת ד', כי בעל תשובה כזה צריך כח גדול לכבוש יצרו עוד יותר ממי שלא טעם טעם חטא, ו"לפום צערא אגרא" (אבות

אם אין משמרים את השבת ח"ו נעשה קטרוג גדול בר"ה שחל בשבת

כָּל שָׁנָה שָׂאִין תוֹקְעִין לָהּ בְּתַחֲלָתָהּ מְרִיעִין לָהּ בְּסוּפָהּ

(ראש השנה טז, ב)

ולפי זה אפשר לפרש, דדברי הגמרא "כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה" קאי אף באיקלע בשבת, שאם אחר כך מחללין את השבת ח"ו, "מריעין לה בסופה" לאמור אם כן למה לא תקעתם.

ובזה אפשר לפרש מה שאנו אומרים בברכת "זכרונות", "ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב" וכו'. דהנה איתא במשנה (ספ) "במקדש היו תוקעים בשבת אבל לא במדינה", ולכן "על המדינות בו יאמר איזו לחרב", על שחיללו את השבת ח"ו, "ואיזו לחיים", ששמרו את השבת ועבדו שפיר שלא תקעו.

פירשו התוס' (ד"ה שאין) בשם בה"ג (סי' יז סעי' ג), "לאו דמיקלע בשבתא אלא דאיתיליד אונסא".

הנה מבואר בגמ' (ראש השנה כט, ב), שהטעם שאין תוקעין בשופר בשבת הוא גזירה שמא יעביר את השופר ד' אמות ברשות הרבים. והגם שהוא רק ספק, יש כח ביד חז"ל לדחות מצוה משום גזירה. ולפי זה אם ח"ו מחללין את השבת במשא ומתן ובהעברה מרשות לרשות, יש קטרוג וטענה, אם כן למה לא תקעתם בראש השנה שחל בשבת.

¹ א"ה. על דרך פירושו של רבינו הגה"ק זצ"ל אפשר גם לפרש הפסוקים בפרק זה (פסוקים ז-ח), "שמע ד' קולי אקרא וחנני וענני. לך אמר לבי בקשו פני את פניך ד' אבקש". דמפני ש"את פניך ד' אבקש", היינו שאני מבקש ומתפלל על ענייני "פניך ד'" היינו הרוחניות, לכן "שמע ד' קולי אקרא וחנני וענני", כי בודאי תפילתי תקבל.

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש היולאים ח"א עמ' ז')

נא להתפלל לרפואת צאצאי רבינו הגה"ק זי"ע
הרה"ח ר' מרדכי בן הענטשא (הערשקאוויטש)
מרת אסתר בת מירש (לייפר)
בתור שאר חולי ישראל

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"

חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

על מה הקפיד עלי על חנה

'וחנה היא מדברת על לבה רק שפתייה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשיכורה'

(שמואל א' א, יג; הפטרת יום א' דראש השנה)

להתפלל בקול גדול. כך שנו חכמים, היה עומד ומתפלל יכול ישמיע קולו, כבר פירשה חנה 'וחנה היא מדברת על לבה'. יכול יהא מתפלל שלושתן [- שחרית מנחה וערבית] כאחת, כבר פירש בדניאל (ו, יא), 'וזימנין תלתא ביומא' וכו', עכ"ל. והוא תמוה, מה השייכות של השאלה, "יכול יהא מתפלל שלושתן כאחת", כהמשך לתשובת השאלה, "מהו להתפלל בקול גדול וכו', כבר פירשה חנה" וכו'.

ותירץ מורי וחמי ז"ל, דהנה לכאורה מוכרחים לומר כפירושו של המהרש"א. כי על פירוש רש"י קשה, מנין לנו ללמוד מחנה להתפלל בלחש, ולא נלמד מעלי שגער בה, שצריך להתפלל בקול. אלא על כרחך צריך לומר כפירוש המהרש"א, שבאמת לא כעס עלי על התפילה בלחש, אלא משום שהירבתה בתפילה.

וזה ביאור המדרש, שאחר שהביא שיש להתפלל בלחש, כמו שכבר פירשה חנה, ועלי שכעס עליה היה זה מפני אריכות תפילתה, הוקשה לבעל המדרש, דילמא התפללה שלושתן כאחת, ולמה כעס. לזה אמר, "יכול יהיה מתפלל שלושתן כאחת, כבר פירש בדניאל, 'וזימנין תלתא ביומא'". ושפיר מוכח שיש להתפלל בלחש, וקל להבין, ודברי פי חכם חן.

(מרפא לנפש דף עא.)

איתא בגמרא (ברכות לא.), אמר רב המנונא, כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה. 'וחנה היא מדברת על לבה', מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו. 'רק שפתייה נעות', מכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו. 'וקולה לא ישמע', מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו. 'ויחשבה עלי לשיכורה', מכאן ששיכור אסור להתפלל וכו'.

והנה רש"י (שמואל שם) פירש, שהטעם שעלי חשבה לשיכורה, מפני שלא היו רגילין להתפלל בלחש. והקשה המהרש"א (ח"א ברכות שם), אם כן, איך למדו מחנה שאסור להגביה קולו בתפילה. ואם עשתה כדין שהתפללה בלחש, למה חשבה לשיכורה. אלא הטעם שחשבה לשיכורה משום שהירבתה להתפלל, וכמו שאמר לה, 'עד מתי תשתכרין' וגו' [- 'עד מתי' במשמעות של אריכות הזמן]. וכן הוא במדרש (מדרש שמואל ג, ג), חנה ע"י שהירבתה בתפילה קיצרה ימיו של שמואל, שנאמר 'וישב שם עד עולם' כו' [- 'אין עולמן של לויים אלא חמשים שנה']. ועל זה השיבה, 'קשת רוח אנכי', ולכן האריכה בתפילתה. עכ"ד המהרש"א.

ועפ"י דברי המהרש"א היה מיישב מורי וחמי הרב רבי בנימין זאב רייכלס זצ"ל, את מה שמצינו במדרש רבה בפרשת ואתחנן (פ"ב א), הלכה, אדם מישראל שהיה עומד ומתפלל, מהו שיהא מותר לו

ברכתנו לכל לומדי תורת רבינו הגה"ק זצ"ל, ולצאצאיו בכל מקומות מושבותיהם, כתיבה וחתומה טובה, לחיים טובים ולשלום. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל להתברך בכל מיני דמיטב.

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

להרה"ח ר' חיים שאול כהן הי"ו ובנו הרה"ח ר' יוסף יהודה כהן הי"ו
לרגל אירוסיו בתו הכלה תח"י עב"ג החתן אברהם דוב ני"ו בן הרה"ח ר' יואל דאסקאל הי"ו
הרה"ח ר' חיים שאול כהן הי"ו ובנו הרה"ח מרדכי גימפל כהן הי"ו ובנו הרה"ח ר' טובי הי"ו
לרגל הולדת הנינה-הנכדה-הבת תח"י

יהי רצון שיזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם,
ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים, להנצחה והודעה על שמחה

נא לשלוח לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.